

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazeta” ese:
Jol'a si Duminec'a.

Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 13.

Joi, 14 | 26 Februaru

1880.

Lupt'a Satumărenilor.

Brasiovu 13/25 Februaru 1880.

Astadi trebuie se revenimu la important'a si cauza a Romanilor din orasiulu Satu-Mare. Bucuria luamu de astadata condeiulu a mana, suntemu in positiune de a impartasi cetitorilor nostri o fapta dămna de cea mai seriōsa considerare. Adeveratii Romani Satumăreni, dupa cum arata corespondenti'a publicata mai josu, intr'o adunare tienuta in 17 a lunei curente, au luat firm'a resolutiune de a lupt'a cu tōta barbatēsc'a pentru aperarea limbei romane, pe care inimicii poporulu romanu voru se-o isgonēsc'a din biseric'a si scōl'a de Satu-Mare.

A fostu timpulu supremu, cā ōmenii de bine din Satu-Mare se se reculēga, se'si concentreze tōte fortiele si se redice unu Veto puternicu contra agitatorilor si turburatorilor, cari ambla se restōrne a-erama si vechiele asiediaminte ale bisericei romane nite si prin acēst'a se instraineze pe poporu dela titulu si limb'a s'a.

Incarcarile contrarilor nostri in directiunea acēst'a nu sunt de adi nici de eri, ele au istori'a lor si reulu ce l'au semenatu este mare si in gradulu supremu amenintatoriu. Avemu de a face prin urmare nu cu o aparitiune trecētore ci c'unu planu sistematicu indreptatu in contra esistentiei nōstre nationale.

Amu aratatu de repetite-ori in colōnele acestui naru, cā contrarii esistentiei nōstre, dupa ce ne-au despolitatu de tōte drepturile nationale, sapa acuma s'anturi, prin cari se se pōta apropi'a de ultimele aceste intaritari, de bisericile si scōlele romanesci, pentru cā apoi se le pōta lu'a cu assaltu. Mai multu espuse sunt pentru momentu bisericile si scōlele romanesci din p'artile ungurene de miēdiat'nopte. Locuitorii de acolo sunt cea mai mare parte desconfessiunea greco-unita. Romano-catholicismulu, care in Ungari'a merge mana in mana cu maghiarismulu, exercita astadi o presiune, potemu dice chiaru unu terrorismu nesuferitu asupra clerulu romanu unitu. Paralisandu dezvoltarea autonoma a bisericei greco-unite, romano-catolicii maghiari tientescu in ultim'a linea la fusiunea bisericei romane greco-unite in cea catolica. Ceea ce nu s'a potutu ajunge prin contopirea politica a Transilvaniei cu Ungari'a spera ei a dobedi acuma priu instrainarea clerulu romanu de c'atra poporu, cu scopu de a deschide strainismulu usile bisericei unite.

Faptulu intemplat de curēndu in Satu-Mare cu alegerea romano-catoliculu Nagy-Vincze de curatoru primariu alu bisericei romane satumarene este o ilustratiune destulu de trista a situatiunei in care se afla de presentu biseric'a romana greco-unita facia de incalcarile romano-catolicilor.

Este suprem'a datoriu a Escelentiei Sale Metropolitanulu si Archiepiscopulu provinciei romane nite se pasiēsc'a cu tōta autoritatea s'a in contra acestoru incercari de a resturn'a drepturile si a destram'a vechiele institutiuni ale bisericei romane unite.

Nu se pōte calcul'a ce consecintie grave ar' potē av'e faptulu, candu unu strainu de confessiune si limb'a i-ar' succede a se furisi'a in sinulu bisericei romane unite. Niciodata nu s'a semtitu mai multu cā in aceste momente necessitatea restaurarei dep'line a autonomiei bisericesci.

Salutamu cu bucuria resolutiunea cea mai noua a bravilor Romani Satumareni de a reintr'a in aren'a lupteloru indreptate, spre a salv'a caracterulu romanescu alu bisericei si alu scōlei din Satu-Mare, punendu odata capetu uneltirilor straine. Acēst'a firma resolutiune este unu presemnu bunu pentru viitoriu.

Fia convinsi Satumareni, cā procedēndu pe acēst'a cale onorifica ajutorulu nu le va lipsi din

nici-o parte, cāci nu este vorb'a numai de salvarea unei parochie romane, ci in casulu de facia se tractēza de mai multu. de interesele cele mai inalte ale dezvoltarei pacinice a unei p'arti insemnate a poporulu romanu.

Recunōscerea Romaniei.

„Monitorulu Rom.” anuncia, cā dnii reprezentanti ai Angliei, Franciei si Germaniei s'au prezentatu in 8/20 Febr. a. c. la ministeriulu afacerilor straine si au remis d-lui ministru de esterne o declaratiune scrisa, identica, prin care recunōscē independenti'a Romaniei. Eata tectulu acestei note :

Nota identica remisa d-lui ministru alu afacerilor straine de c'atra facare din dnii reprezentanti ai Angliei, Franciei si Germaniei la 8 (20) Februaru curentu.

Escelentiei Sale d-lui B. Boerescu, ministru princiaru alu afacerilor straine.

Subsemnatulu . . . reprezentantu alu Angliei — secretaru de ambasada, garantu alu agentiei si consulatulu generalu alu Franciei — garantu alu consulatulu generalu alu Germaniei), a primitu ordinulu de a adress'a in numelē guvernulu (Augliei — Republicei franceze—Imperialu germanu) d-lui ministru alu afacerilor straine din Romani'a comunicatiunea urmātore :

Guvernulu (Maiestatii Sale Britaniei — Republicei franceze—Imperialu) a fostu informatu, prin ingrigirile agentulu A. S. R. Principele Romaniei, (la Parisu—la Berlinu) de promulgarea, la dat'a de 25 Octobre 1879, a unei legi votate de Camerele de revisuire ale Principatulu si destinata a pune tectulu Constitutiunei romane in acordu cu stipulatiunile inserate in art. 44 alu tractatulu din Berlinu.

Guvernulu (Maiestatii Sale — Republicei franceze—Imperialu) nu ar' sc'i se considere, cā respunsiendu cu totulu vederiloru, cari au condusu poterile semnate ale tractatulu din Berlinu, nouele dispositiuni constitutionale, de cari 'i s'a fostu datu cunoscintia, si in p'articularu pe acele, din cari resulta, pentru persōnele de ritu nechrestinu, domiciliatē in Romani'a, neapartenēndu de altmintrelea nici unei nationalitati straine, necessitatea de a se supune formalitatiloru unei naturalisatiuni individuale.

Totusi incrediēndu-se in vointi'a guvernulu princiaru, de a se apropi'a, in aplicarea acestoru dispositiuni, din ce in ce mai multu de ide'a liberala, de care se inspirasera poterile, si, luandu actu de asicurarile formale, cari 'i-au fostu transmise in acēsta privintia, guvernulu . . . (Maiestatii Sale Britanie—Republicei franceze—Imperialu), in scopu de a d'a natiunii romane o dovēda de simtiemintele sale de amicitia, a decisu se recunōsc'a fara mai multa int'ardiare Principatulu Romaniei, cā Statu independentu.

In consecintia guvernulu (Maiestatii Sale — Republicei franceze. — Imperialu germanu) se declara gat'a de a intr'a in relatiuni diplomatice regulate cu guvernulu princiaru.

Sub-semnatulu dandu insciintiare d-lui ministru alu afacerilor straine despre resolutiunea adoptata de guvernulu seu, are onōrea de a'i reinoi asicurarile inalte sale oonsideratiuni.

In siedintia de Sambata a Senatulu d. ministru de esterne V. Boerescu a anuciatu recunōscerea independentiei prin urmātorele cuvinte :

Domniloru Senatori! Astadi, guvernulu ve pōte da scirea placuta, cā represintantii celoru trei mari puteri aflatori in Bucuresci, ai Angliei, Germaniei si Franciei, ne au remis o nota la ministerulu de esterne, redactata conformu instructiuniloru primite de la guvernele loru respective. Not'a acēst'a e redactata intr'unu modu simplu si fara reserve séu conditiuni, se recunōscē independenti'a Romaniei si se declara, cā se stabilescu relatiuni normale si permanente cu statulu romanu (aplause). Totu deodata, d. Withe astadi a avutu onōre de-a fi primitu de M. S. R. Domnitorulu in audientia oficiala, pentru a inman'a scrisorile sale de acreditare (aplause). Asemenea, avemu sciri din partea guvernulu francezu si alu Germaniei, cā ministrii plenipotentiaru suntu numiti si peste puçianu voru sosi in Bucuresci (aplause). D-loru, din partea nōstra nu putem de c'atn se adaugemu, cā cea din urma pētra la edificulu independentiei nōstre e pusa, si nou'a

nōstra situatiune este deja stabilita, si credemu, cā vomu continu'a in bune conditiuni, indeplinindu-ne misiunea, spre a ne intari si a ne face demni de nou'a positiune; ce avemu intre statele europene (aplause).

D. Pres. D. Ghic'a a respunsu: Permeteti'mi, cu acēst'a ocaziune de-a fi espresiunea d-vōstra si a declar'a, in calitatea mea de presiedinte alu Senatulu, gratitudinea nōstra c'atra puterile cele mari, cari in fine au oonsentitu cā Romani'a se iē loculu seu in marea familia europeană. Romani'a, modesta si pacinica, va sci inse a fi pururea la inaltimea positiunii ce i s'a creatu (aplause).

In Camera d. ministru Boerescu a vorbitu in acelasi sensu, ér' d vice-presiedinte Chitiu a rostitu urmatorulu discursu :

Scirea impartasita noue astadi de guvernulu, ne imple de bucuria si de satisfactiune. Independenti'a Romaniei, dobedita prin necurmatele nōstre lucrari si prin lupta pe campulu de resbelu, recunoscuta deja de Austri'a, Itali'a, Rusi'a si Turci'a, astadi isi primesce consecratiunea oficiala de c'atra tōte puterile cele mari in complectu prin stabilirea raporturiloru diplomatice regulate cu Statulu romanu.

Natiunea romana ese astadi triumfātore din lupta'i seculara pentru libertate, progresu si independentia. (Viui aplause). Silintiele si sacrificiele, ce ea a facutu, se vedu astadi incoronate de celu mai deplinu succesu. Perseveranti'a ei in trecutu se'i fia garanti'a cea mai sigura pentru viitoru. (Aplause). Se ne bucuramu d'ér' de frumōse situatiune ce ni se recunōscē in modu solemn de c'atra marele puteri europene si pentru recunōscere, recunoscint'i'a nōstra esterna.

La lucru d'ér', domni represintanti ai natiunei. La lucru pe calea progresulu si a culturai nationale, si convins cu totii cā buna lupta amu luptatu, se ne silimu cu totii, cā in raportu cu positiunea ce amu castigatu, se ne aretamu din ce in ce mai demni de acēst'a positiune, care mari indatoriri ne pune, d'ér' de care siguri suntemu a triumf'a romanescu, totu meritandu stim'a si increderea Europei. Traiēsc'a Romani'a libera si independenta. (Aplause). Traiēsc'a M. S. R. Domnulu si Dōmna. Dumnedieu se le ajute a domni pe tronulu Romaniei multi, fericiți si gloriosi ani. (Aplause unanime si prelungite).

Cronic'a evenimenteloru politice.

In 21 l. c. s'a inceputu desbaterēa budgetulu in adunarea deputatorulu din Pest'a. Intre vorbitori s'au distinsu cu deosebire deputatii Grünwald Béla si comite Albert Apponyi. Ideile séu mai bine disu „idealurile politice” ale lui Grünwald le cunōscemu. Discursulu seu nu ne descopere prin urmare ceva nou. Planulu de maghiarisare, prin mediulocu unei centralisari c'atu se pōte de mari, este vechiu, numai c'atu dep. Grünwald, impatiēntu, cumu este, ar' vrē se faca tabula rasa in 48 de ore cu tōte resturile de autonomia ce le-au mai lasatu legislatiunea erei dualistice si se proclame omnipotenti'a statulu maghiaru conformu idealuriloru sale; reform'a administrativa ce-o propune este numai unu mediulocu, prin care crede, cā va potē ajunge iute la tient'a dorita.

Pre candu dep. Grünwald a debutatu astfelu, cā celu mai incarnatu siovinistu maghiaru, comitele Apponyi, lasandu la o parte idealurile de maghiarisare, s'a ocupatu in vorbirea s'a numai de cestiunea economica. Hic Rhodus, hic saltate! Comitele Apponyi a documentatu, cā atātu statulu c'atu si privatii in Ungari'a cheltuiescu mai multu de c'atu le este venitul, de aci vine, cā deficitele crescū mereu si bunastarea materiala a tierii decade din di ce merge. La finitulu discursulu Apponyi a propusu o resolutiune, cerēndu, cā camera se declare, cā nu considera ministeriulu actualu de aptu dea mai conduce destinele tierii. Tin. Tisz'a s'a aperatu in contra acestui votu de neincredere, vorbirea s'a inse n'a facutu in nici o parte o impresiune favorabila. Cu tōte astea siansele de reesire le are inca totu d-lu Tisza, budgetulu se va primi si

atunci guvernul p \acute{o} te prezenta faim \acute{o} sele proiecte, prin cari se se restringa libertatea presei. Cu c \acute{a} tu mai multu se va sustiene la c \acute{a} rma d-lu Tisza, cu at \acute{a} tu mai mare va fi nemultumirea in t \acute{e} ra. Multu nu-o mai p $\acute{o$ te duce asia in nici unu casu.

Despre priimirea ce a avut \acute{o} ministrul plenipotentiaru alu Romaniei d. D. I. M. B. R. A. T. I. A. N. U. la Sultanulu, candu s'a dusu se'i inmaneze cordonulu „Stelei Romaniei“ cu insemnele in briliante serie diuarulu oficialu „la Turquie“: Ibrahim-Bey a venitu cu trei trasuri de gala ale Palatului c \acute{a} se i \acute{e} pe ministrul romanu si personalulu seu.

In cea d'antaiu trasura au luatulu locu ministrulu si Ibrahim-Bey. Acea trasura er \acute{a} precedata de doui cavasi ai Legatiunii si escortata de unu adjutantu calare si de patru c \acute{a} usi de cavaleria. In trasur'a a dou'a au luatulu locu d. Obedenaru primu secretaru alu Legatiunii, si maiorulu Ismail Bey, adiudantulu Sultanului. In trasur'a a trei'a s'au suitu d. Tarra, consulu, d. Lahaille, primu dragomanu, si d. Sordony, secretaru alu Legatiunii.

„La sosire in Palatu, unu detasiamentu alu gardei imperiale a presintatu armele ministrului, Trasurele s'au opritu inaintea scarei de on \acute{o} re. Ministrulu a fostu primitu de Es. S. Munir Efendi, marele maiestru alu ceremoniloru, care 'lu a introdusu in sal'a de asteptare, unde se aflau A. S. primulu ministru, E. E. X. L. L. marele maresialu alu Palatului, ministrulu afaceriloru straine, primulu siambelanu, primulu secretaru, precum ci cas'a civila si militara a M. S. I. Dupa c \acute{a} teva momente, represintantulu M. S. R. Domnulu Romaniei, introdusu inaintea Sultanului, a avutu on \acute{o} rea de-a 'i inman \acute{a} insemnele „Stelei Romaniei“ precum si scris \acute{o} rea autografa a A. S. R. Cu ac \acute{e} st'a ocaziune d. Bratianu a pronunsiatu urmat \acute{o} riulu discursu :

Sire! Fia'mi permisu a inman \acute{a} respectuosu M. V. I., din partea I. S. R. Principele Carolu I, augustulu meu Soveranu, scris \acute{o} rea de f \acute{o} ia si Marea Cruce a Ordinului Seu „St \acute{e} u'a Romaniei.“ Este o deosebita on \acute{o} re pentru mine de a fi fostu insarcinatulu a presinta M. V. I. ac \acute{e} st'a dovada publica a inaltei stime si a inalterabilei amicitie a Principelui meu pentru Maiestatea V \acute{o} stra. Missiunea de unu caracteru at \acute{a} tu de inaltu, ce amu on \acute{o} rea se o indeplinescu in momentul de fa \acute{c} ia pe langa M. V. I., me face in acelasi timpu f \acute{o} rte fericitu, Sire, c \acute{a} ci ea este consacraia dorintieloru mele celoru mai ferbinti si a tuturor silintieloru mele. Ea este asemenea inceputulu unei ere noue, care va fi rodit \acute{o} re in mari rezultate. Relatiunile amicale ce esistu deja intre Turci'a si Romani'a, ale carora interese sunt din fericire identice, voru deveni, multumita intieleptiunii si simtiamintieloru inalte ale suveraniloru cari, din ce in ce mai intime, si voru contribui puternicu a mari bogati'a si puterea celoru doue t \acute{e} ri. C \acute{a} tu despre mine, Sire, n'am de c \acute{a} tu devotamentulu meu, pe care 'lu punu intregu la servitiulu mareloru interese comune ale celoru doue State, pentru a bine merit \acute{a} increderea Soveranului meu, pe care am on \acute{o} re de a o posed \acute{a} , si iual'ta bunavointia cu care Maiestatea V \acute{o} stra me on \acute{o} reza, si pe care speru c \acute{a} va bine-voi a mi-o pastr \acute{a} . Cer \acute{e} sc'a providenti'a se acorde M. V. I., Sire, o lunga domnia de prosperitate si de gloria.

M. S. I. Sultanulu a respunsu la acestu discursu in nisce termeni, nu se mai p $\acute{o$ te, mai magulitori si simpatici pentru principele Carolu si pentru reprezentantele lui. Savas pasia purt \acute{a} marele cordonu alu Osmaniei, pe care M. S. I. binevoise a ilu confere inaintea audientiei. Ministrulu Romaniei, dupa ce a luatulu concediu de la M. S., a'a intorsu la Legatiune, inso \acute{g} itu de Ibrahim Bey.

In urm'a recun \acute{o} scerii Romaniei din partea guvernului francesu Mr. Ducros-Aubert a fostu numitu a m \acute{b} asadoru alu Francei in Bucuresci si a si plecatu deja la postu spre a inman \acute{a} scris \acute{o} riale sale de acreditare. Garantulu agentiei franceze in Bucuresci, Mr. Bacourt, merge la Vien'a, c \acute{a} secretariu alu ambasadei franceze de acolo.

Se telegraf \acute{e} za dela Rom'a 20 Febr.: Pap'a si intregulu Cleru inaltu deplangu atentatulu comissu in contra imperatului Russiei. Leon XIII se bucura c \acute{a} Tiarulu a fostu scapatu, si reamintese escelint'a impressiune ce 'i a facutu visit'a principelui Bulgariiei, candu trec \acute{u} prin Rom'a si arata sperantie favorabile pentru viitorulu Bisericei catolice in Oriinte in urm'a buneloru dispositiuni in ac \acute{e} st'a privintia a principiloru, cari domuescu asupra diferiteloru Principate. P. S. S. vorbesce intr'unu modu specialu si cu mare elogiuri de A. S. R. principele Carol I alu Romaniei.

Pap'a primindu in 20 Febr. pe cardinalii si prelatii din Rom'a, cu ocaziunea aniversarei redicarii sale la pontificatu, a manifestatu fericitele sale sperantie pentru viitorulu

bisericei in Orientu, si a vorbitu despre atentatulu in contra Tiarului, deplanguendu simptomele at \acute{a} tu de adesea repetate ale coruptiunii sociale, d \acute{e} r' bucurandu-se, c \acute{a} providenti'a divina veghi \acute{e} za asupra salutei societatii, asupra sigurantiei si vietiei suveraniloru. Pap'a, multumindu sacrului colegiu pentru sprijinulu seu intru guvernarea bisericei, dice, c \acute{a} conditiunile bisericei s'au imbunatatitu in c \acute{a} tu-va, d \acute{e} r' totusi period'a incercariloru aspre nu e inca sfirsita.

Din Petersburg.

In Petersburg a restarile au inceputu si continua pe o scara spaimantat \acute{o} re — serie „Rsb.“ — Pers \acute{o} nele cele mai onorabile, unele chiaru cu pozitii inalte, sunt ridicate din locuintiele loru pe bas'a unei simple denuntii a agentiloru politianesci, a gendarmiloru si soldatiloru, tirite pe strade c \acute{a} criminalii cei mai mari, si fara osebite toti sunt inchisi de c \acute{a} tra capitanulu orasiului. Numerulu pers \acute{o} neloru banuite, cari sunt inchise p \acute{e} na adi, se urca deja la mai multe mii. Intre arestati se afla si doi professori de universitate, o multime functionari si oficeri superiori. Locuitorii sunt cuprinsi de o mare panica. Cei mai multi siedu in casele loru, fara a cutez \acute{a} se se arate pe strade, de frica se nu fia arestati. In n \acute{o} ptea de 19 spre 20 ale curentei politia a gasitu imprastiate pe t \acute{o} te ulitiele o multime de proclamatiuni revolutiunare. In aceste proclamatiuni, adresate, „c \acute{a} tra poporulu r \acute{u} ssu“, este somatu „fiecare amicu alu dreptatiei, libertatiei umanitatiei si alu sermanului poporu r \acute{u} ssu subjugatu, de a merge in acordu cu comitetulu revolutiunaru si de a 'lu sprigin \acute{i} in nobilele si santele sale aspiratiuni contra miserabililoru tirani si nemerniciloru sugatori de sange.“

In primulu arondismentu a fostu adi unu tumultu destulu de insemnatu. O juna si bine imbracata femeia se vede d \acute{o} data atacata de o c \acute{e} ta de cazaci, cari 'i declara c \acute{a} este arestata. Nen \acute{o} rocit'a tipa diu t \acute{o} ta puterea, numindu pe cazaci cani. Priu ac \acute{e} st'a comandantulu loru s'a iritatu at \acute{a} tu de multu, in c \acute{a} tu a trecutulu cu calulu peste ac \acute{e} st'a femeia, si in urma a lovit \acute{o} cu taisyulu sabiei astfelu, in c \acute{a} tu a remasu m \acute{o} rta pe locu. Ac \acute{e} st'a barbaria a provocatu o adev \acute{e} rata turburare, care a fostu nabusita prin sulitiele cazacesci. — In canalulu Obvodny, sub podulu Novoiamsky, s'a gasitu in 7/19 Febr. unu oficeru de politia cu capulu crepatu in doue. Langa cadavrulu seu era o bucata de hartia, pe care erau scrise cu condei de plumbu aceste cuvinte: „Astfelu voi caniloru, veti muri toti.“ In t \acute{o} te casarmele sunt concentrate trupe si asiediate tunuri.

In 8/20 Febr. la 10 \acute{o} re a. m. a avutu locu inmortentarea solemn \acute{a} a victimeloru esplosiunii in presentia tuturor oficeriloru finlan \acute{d} ezi si a deputatiiloru tuturor regimenteloru garnis \acute{o} neloru din Petersburg si din giurulu lui. Toti generalii au fostu fa \acute{c} ia. Pe la 12 \acute{o} re cei mai inalti generali au scosu din biseric \acute{a} cosciugurile, ear' pe drumulu spre cimitiru ele au fostu purtate de c \acute{a} tra oficeri. Fiecare din cele si \acute{e} se cosciuge a fostu purtatu de c \acute{a} te unu-spre-diece oficeri. In patru cosciuge au fostu c \acute{a} te 2 soldati, in cele-l'alte doue era sergentulu si sergentulu-majoru. Stradele erau indesate de lume. La cimitieru s'au datu trei salve.

Satumare 19 Februaru 1880.

Domnule Redactoru! In legatura cu cele petrecute deun'adi in biseric'a romana gr.-cat. de Satumare, — vinu cu indulgentia d-v \acute{o} stre, a ve refer \acute{a} despre unu actu imbucuratoriu, — vinu a ve face cunoscutu, c \acute{a} la initiativ'a d-lui protopopu Marcu in 17 l. c. s'a tienutu una adunare confidentiata de inteligenti si poporeni din clas'a de midiulocu.

Obiectulu acestei adunari a fostu, c \acute{a} \acute{o} re cu privire la turburările cotidiene si deja inradacinate, cari sunt bine cunoscute Episcopului diecesanu si consistoriului at \acute{a} tu din relatiuni ofici \acute{o} se si private c \acute{a} tu si din foile publice, ivesce-se lips'a esmiterei unui comissariu episcopescu gremialu in parochi'a de Satumare, pentru c \acute{a} ac \acute{e} st'a prevediutu cu puterea receruta cercetandu se reguleze din fundamentu trebile bisericei, mulcomindu is capacitandu elementele retacite.

La obiectulu ac \acute{e} st'a vorbindu toti cei de fa \acute{c} ia dupa una desbatere seri \acute{o} sa a venitu adunarea la convingerea, c \acute{a} esmiterea unui comissariu episcopescu este deocamdata superflua din urmat \acute{o} riele motive :

1. Acelu passu pr \acute{e} usioru ar' pot \acute{e} provoc \acute{a} iritarea spiriteloru si asia neindestulite, cari 'si cauta adapostu in castrele straine; s'a luatulu deci de base aksiom'a „actio parit reactionem“, cu at \acute{a} tu mai v \acute{e} rtosu, c \acute{a} ci sciindu partea din poporu, c \acute{a} eventual'a esmitere a unui comissariu vine din initiativ'a inteligentiei, iritatiunea, ce si adi esiste in contra unoru inteligenti, s'ar' mari si s'ar' mai estinde foculu, in locu, c \acute{a} se se stinga.

2. S'au convinsu membrii acestei adunari, c \acute{a} elementulu eterogenu numai pentru aceea a avutu curagiulu de a prob \acute{a} introducerea limbei maghiare si alegerea unui maghiaru de curatore primariu, fiindu c \acute{a} a observatu, c \acute{a} unii factori principali ai inteligentiei din juste cause s'au retrasu unu tempu dela conducerea afaceriloru, si c \acute{a} prin urmare puterea impunat \acute{o} ria nu le mai face pedeci.

3. S'a convinsu c \acute{a} parte printr'o maniera nemerita parte prin mediul \acute{o} ce stricte legali, folosite in contra turburatoriloru de ori-ce classa, pacea bisericei si a parochiei de si nu repentinu, d \acute{e} r' pe incetulu se va pot \acute{e} restitui, aderentii limbei maghiare si aleg \acute{o} torii lui Nagy Vinceze (care in parentese fia disu a avutu nerusinarea de a dice „primescu on \acute{o} rea mie data decumva forurile inalte me voru intari in acestu postu onorificu“ asia voru perf \acute{i} , c \acute{a} c \acute{e} r'a de faci'a focului. —

Cu unu cuventu ac \acute{e} sta adunare bine semit \acute{o} re si conscia de drepturile si datorantiele saie fa \acute{c} ia de nam'a biseric \acute{a} si scump'a limba materna si-a datu angagementulu de datorintia si on \acute{o} re, c \acute{a} va intr \acute{a} in aren'a lupteloru, c \acute{a} asia luptandu se salveze biseric'a, sc \acute{o} l'a si totu ce are menirea a possede caracteru romanescu.

Scopulu, ce voimu se 'lu urmarimu prin firm \acute{a} ac \acute{e} st'a hotarire barbat \acute{e} sc \acute{a} numai cu timpu se pot \acute{e} ajunge pe deplinu, c \acute{a} ci este vorb'a de o reparatura chiaru de o reconstruire fundamentala, este vorb'a de a rehabilit \acute{a} pacea de decenii alungata din biseric \acute{a} prin intrige meschine, tientite in contra Romanismului.

Vointi'a e firma, caus'a e santa; ajutoriulu si spriginulu competentu, avemu firma credintia, c \acute{a} nu ne va lipsi.

Deci c \acute{a} principiile esite din ac \acute{e} st'a adunare se se faca trupu, au decisu membrii de fa \acute{c} ia, c \acute{a} se petitioneze de a dreptulu la Episcopulu si consistoriulu diecesanu prin protopopulu localu, accentuandu si esprimendu urmat \acute{o} riele dorintie in forma de conditiuni sine qua non :

- Se se anuleze, se se respinga si desconsidere statutele pregatite de unii membri ai bisericei fara de scirea si participarea inteligentiei si a poporului bine semit \acute{o} riu; — aceste statute s'au susternutu pare-mi-se in anulu 1878 spre intarire Ordinariatului diecesanu — Argumentulu este: „A aceste statute sunt infectate de bub \acute{a} strainismului; deci potu se aduca dupa sine unu morbu necurabilu in biseric \acute{a} , ac \acute{e} l'a si in genere in parochia.“
- Se se respinga neconditionatu rogarea referit \acute{o} re la introducerea limbei maghiare de limba rituala in biseric \acute{a} , si limb'a romana se se sustiena si se se dicteze prin rescriptu sau ordinatiune episcop \acute{e} sc \acute{a} ; ac \acute{e} st'a ordinatiune se nu fia permissiva, ci imperativa. —
- Se se anuleze alegerea curatorului primariu, a senatului scolariu si a tuturor oficialiloru din cauza, c \acute{a} alegerea s'a facutu fara de convocarea si participarea inteligentiei romane, alegerea s'a facutu unilateralu, fara de consensulu tuturor; membrii alesi nu possedu cunoscintiele recerute, nici unulu nu este specialistu, — ce, mai v \acute{e} rtosu cu privire la senatulu scolariu, peste totu se recere. —
- Binevoiesca Ilustritatea S'a Episcopulu diecesanu si ven. ordinariatu a ne veni dupa ac \acute{e} st'a intru ajutoriu la formarea comitetului candidatoriu pentru alegerile ulterio \acute{r} e, c \acute{a} tu dupa parerea n \acute{o} stra sub impregiurările de ad in acestu comitetu zace germenele rezultatului doritu; dupa cumu va fi constituitu comitetulu candidatoriu, asia voru esi si alesii din urna; d \acute{e} ca va fi reprezentata partea senat \acute{o} sa in comitetu, alegerea va reesi dupa dreptele pretensiuni si asteptari ale tuturor, la din contra, d \acute{e} ca va fi comitetulu alesu din inimii bisericei natiunei, alegerea va fi cea anterio \acute{r} a si atunci noi nu vomu port \acute{a} vin'a. —

Din aceste considerante s'a decisu, c \acute{a} Ilustritatea S'a Episcopulu si ven. ordinariatu pe cale

protopopéscă, în modu oficiosu, se încunoscintieze
comunitatea bisericéscă, că la alegere ori și candu
comitetulu candidatoriu trebuie se se formeze ast-
fel, că doi membri se fia aleși de intrég'a co-
munitate bisericéscă, doi membri se aléga proto-
populu și respective parochulu localu, care totodata
fia însărcinatu cu presidiulu acestui comitetu; ér'
comitetulu alegerei generale se fia condusu însusi de proto-
populu localu în persóna. —

Aceste forméza mediulu decisiuniloru adunarei
nu s'au menționate.

Aceste suntu condițiunile, dela a caroru inde-
plinire depinde viitoriulu parohiei gr.-cat. romane
de Sătmare și a consistoriului diecesanu; deci
caveant consules, ne quid respublica detrimenti ca-
dat!

Unn credintiosu mirénu.

Turd'a în 10 Februaru 1880.

Comitatulu inteligintia romana din comitatulu Turda-Ariesin!
Bas'a unei decisiuni a comisiunei de 7
membri esmise din partea comitetului centralu, a-
lesu pentru primirea Adunarei generale a Associ-
atiunei Transilvane, — subscrisulu are onóre a
comitatulu intrég'a inteligintia romana din despartie-
mentulu Associatiunei Transilvane a Turdei la una
adunare generala pe 4 Martiu a. c. înainte de
mediu în Turd'a.

Acesta adunare va avé a desbata mai multe
proponeri facute prin comisiunea esmisa și refe-
ritóre atátu la despartimentu, câtu și la primirea
membriloru adunarei generale ai Associatiunei Tran-
silvane.

Totu un'a data se aduce la cunoscintia, că s'au
facutu dispozițiunile necesari, că sér'a în 4 Mar-
tiu se fia un'a convenire sociala împreunata cu
donsu, la care onorat'a inteligintia romana este în-
cristata a luá parte dimpreuna cu prea stimatele
familii.

A n a n i ' a M o l d o v e a n u .
vice-presiedintele Comitetului.

Braslovu Februaru 1880.

Oprirea loterieloru în Romani'a. — (S. F.) A-
dunatu din diuarie, că d. Stolojanu, Ministru de
Justitia în Romani'a, a prezentatu corpuriloru le-
gislative de acolo unu proiectu de lege privitoriu
la loterii. Acestu proiectu interdice ori ce feliu
de loterii în Romani'a în genere, și în specialu
comerciulu cu sorti de loterii straine, permite inse
guvernului de a autorizá dupa unele forme, ce se
voru stabili prin unu regulamentu votatu de con-
siliulu de ministrii, loterii de obiecte mobile și
imobile, numai pentru scopuri de binefacere séu
pentru încuragiarea artelor. — Salutamu aparin-
t'a acestui proiectu de lege cu o viua multiamire,
pentru că elu ne documentéza, cu ce atentiune nea-
dormita vecinii și frații nostri de dincolo de Car-
pati veghiéza asupra interesselor financiare ale
tineriloru. Dupa opiniunea nóstra inse cu atáta
înca nu este destulu; éca pentru ce:

Déca este adevératu, că Romani'a e inundata
de agenti ai diferiteloru loterii din Germani'a, și
dela este adevératu, ceea ce s'a afirmatu prin diu-
arie, că acei agenti scotu pe anu mai multe mili-
oane de franci din Romani'a, fara nici unu ecui-
valentu vizibilu (puținele câstiguri concesse cá din
partea jucatoriloru din departare, platite de regula
cu sorti noue pentru tragerile ulterioére — nu se
potu considera cá ecivalentu) apoi este péna la
evidentia constatatu, că poporatiunea romana e în
gradulu supremu dispusa la jocuri de ale fortunei,
pe cumu suntu de regula tóte popórele de tempe-
ramentu sanguinicu și de o fantasia vivace. De
nici urmăza, că oprirea comerțului cu sorti de lo-
terie face unu golu — o lacuna — în datinele
și deprinderile multor individui, cari au fostu obi-
cuiuiti de a-si încercá noroculu, prin cumpararea
aceiloru sorti. — Golulu acela dupa promulgarea
legei din cestiune remane ne-suplinitu, ear' passi-
unea jucatoriloru remane totu cea de mai înainte.
Efectulu acestei situatiuni deci nu póte fi altulu,
de câtu-cá comerțulu cu sortii de loterii straine
în viitoriu va fi continuatu prin agentii respectivi
în secretu. Reserv'a legale, pastrata guvernului
de a autorizá loterii private în casuri de binefaceri
și pentru încuragiarea artelor, nu ni se pare des-
tulu de suficienta spre a abate pasiunea de jocu
la loterii pe o cale mai pucinu daunósa pentru
tára. —

Parerea nóstra basata pe aceste consideratiuni
și pe alte esperientie este: că numai o dispozițiune
generală din partea regimului ar' fi în stare de a

suplini lacuna causata în deprinderile, ómeniloru
predominati de pasiunea jocului în loterii. Voimu
a dice: că regimulu Romani'e în acésta situatiune
insusi este datoriu a institui lo-
terii periodice de binefaceri, cu
scopu de a promová prin rezultatele loru institute
de cultura și de filantropia.

Cu tóte, că spre esemplu în Austro-Ungaria e-
sista spre exploatarea publicului dispusu la jocuri
a le furtunei în interessu curatu erariale, asia nu-
mit'a loteria mica, la care participa mai vértosu
clasele inferioére a le poporatiunei adese-ori în
modu daunosu familiiloru proprie, apoi cu tóte, că
aici o parte a împrumutului de statu este esmisa
în efecte de loteria, și cu tóte, că o multime de
împrumuturi private autorizate suntu platibile în
forma de loterii, — dela anulu 1855 încóce se
facu și loterii de binefaceri cu rezultate eminente.
Avemu înainte nóstra unu conspectu detaliatu des-
pre rezultatele celoru 19 loterii de binefaceri din
anii 1855—1879 din care estragemu urmátorele:

	câstiguri platite	venite curate
1855 I loteria de binefaceri	f. 281.278	f. 319.322
1856 II " " "	f. 124.946	f. 359.805
1857 III " " "	f. 220.171	f. 321.863

și asia mai departe péna la anulu 1879. Resultatulu finalu
cu finea anului trecutulu este: **Câstiguri platite:** trei
milióne patru sute siesedieci mii 558
florini v. a. **Venite curate:** patru milióne
trei sute treidieci mii 420 fl. v. a.

Cu ajutoriulu acestor sume s'au creatu și do-
tatu: mai multe institute de creștere pentru fice
și fii de oficiari, stipendii pentru tineri seraci inse
diligenti de la deosebitele stabilimente de instruc-
țiune; mai multe spitale pentru alienati (smin-
titi); — spitale civile la Zagrabia în Croati'a, apoi
în Styria și Carnoli'a, în Galiti'a, în Vien'a, Praga,
Neureisch, Hall, Insbruck, Tyrnau, Görz, Cernauti
și pe airea; institute de instrucțiune pentru surdo-
muti; internate de educatiune pentru fii de mili-
tari din gradele inferioére; case de corectiune și
labóre pentru femei prostituite; altele asemenea
pentru vagabundi de profesiune; asiluri pentru se-
raci și pentru ce scapatati fara vin'a loru deve-
niti apoi nepotinciosi ori incurabili; — și multe
alte institutiuni publice de necesitate și de cari-
tate. Aceste s'au facutu fara concursulu visteriei
publice, numai din iniciativ'a M. Sale Imperatorului,
Inaltu Carele pe de o parte a apellatu la marini-
mi'a poporatiunei, eara pe de alta parte a sciutu
abate slabiciunea jocului în loterii ale unor ómeni
sanguinici în unu curentu folositoriu statului.

Déca luamu acumu în consideratiune, că din
Romani'a, dupa cumu dicu diuarele de acolo, esu
pe totu anulu péna la siése milióne franci pe sor-
tila loterieloru saxone, prussiane braunschweigice și
hamburgice, apoi ce rezultate stralucite aru oferit
lotterii de binefacere indigene,
cu cari jucatorii aru avé mangaiarea, că banii con-
tribuiti de ei pe altariulu fortunei remanu în tíera,
și se întrebuintéza pentru stabilimente, din cari ei
și descendentii loru potu trage folóse directe ori
indirecte. —

Spre a încungiura inse ori-ce abusuri de es-
ploatare neconscia, statulu aru trebui se tiena opera-
țiunile acelor loterii filantropice în manile proprie;
o esarendare a acestui monopolu la societati pri-
vate aru micșorá pe de o parte venitele, pe de
alta parte póte aru compromite caracterulu și na-
tura institutiunei. — Déca aru întrebá cineva:
din ce fonduri publice s'ar' poté luá capitalulu de
garantia pentru realizarea promisiuniloru acordate
celoru ce castiga, amu respunde, că în Austro-Un-
gari'a visteri'a publica garantéza prompt'a platire a
castiguriloru promise. Pe cumu inse conspectulu
atinsu mai susu documentéza destulu de lamuritu,
în 19 loterii filantropice nu au fostu nici unu
casu, în care venitululu din vendiarea sortiloru a
fostu mai micu de câtu castigurile acordate joca-
toriloru. Apoi déca aici la noi garantia a fostu
în fapta numai o formalitate pentru assi-
gurarea participantiloru, acoio va fi cu atáta mai
multu, cu câtu loteriile voru trebui facute în sume
mai marginite, și poporatiunea în multe respecte
promite o participare mai splendidă. —

★ Pentru Romanii inundati din Transilvani'a și Ungari'a.

Domnulu A l e s a n d e u C i u r c u, redac-
toru la „Romanulu“, ne-a înmânatu eri sum'a de
5432 lei n. 35 bani, adunata la Redactiunea dia-
rului „R o m a n u l u “ din B u c u r e s c i în
favórea inundatiloru nostri.

Dela d-lu D i a m a n d i I. M a n o l e, mem-
bru alu comitetului, primimu o lista cu 1040 lei
n. 20 bani, care suma i s'a înaintatu dela B r a i -
l'a pe langa urmátorele scrisóre:

Dlui Diamandi I. Manole la Brasiovu.

„Stimate amice! Am primitu stimabila D-
„Tale epistola din 5 ale lunei curente d'impreuna
„cu una lista de subscriere pentru nenorociti inun-
„dati Romani din Transilvani'a și Ungari'a, pentru
„care ve multiamescu, că m'ati delegatu pe mine
„cu acést'a sarcina delicata, dér' pentru mine fórte
„satisfacétóre, și onorifica putendu prin mic'a mea
„staruintia a aduná macaru ceva pentru acei multi
„nenorociti frati ai nostri. Déca mi-ai fi fostu
„tramisu acést'a lista într'unu timpu mai abundantu
„speram a face o colecta indoita, inse totusi bunii
„nostri compatrioti și câtiva straini filantropi toti
„contribuira, în câtu am pututu aduná sum'a de
„franci 1040, 20 bani, pe care astadi prin posta
„i-am tramisu într'unu plicu cu bilete hipotecare
„romane franco în primirea D-Tale, dorindu din
„sufletu, că acești bani se ajunga la destinatiunea
„loru câtu mai curédu. Primesce s. c. l.

Nicolai V. Perlea.

List'a contribuitoriloru:

Nicolai V. Perlea, comerciantu 50 lei noui
(franci), Nicolae I. Poppescu, comerc. 25 l., C.
Molondak, com. 20 l., I. K. Oltianu, com. 20 l.,
I. N. Fratesiu, com. 16 l., Avisalom Vlad, com.
10 l., Vasile V. Persioiu, com. 30 l. Constantinu
Persioiu, com. 10 l., N. D. Iarka, com. 25 l., G.
C. Olteanu, com. 25 l. 90 bani, George Bratu,
com. 20 l., George Radulescu, com. 20 l., M. Ma-
nasiu, com. 20 l., Ionu Ciceiu, Arend. 20 l. I. N.
Butu, Arend. 10 l., Iacobu A. Vladu, Comerciantu
10 l. Maria A. Eremia, Arend. 10 l., A. N.
Popea, Arend. 20 l., Veturia A. Eremia, Arend.
10 l., C. Vericeanu, Advocatu 10 l., S. G. Eco-
nomu, Adv. 10 l., Ioanu Poppescu, Comerc. 10 l.,
N. I. Cherçulescu, Rentier 20 l., P. Alexandrescu
Rent. 20 l., G. Demetrescu, Advocatu 7 l. 40 b.,
Alex. Maresch, Rentier 7 l. 40 b., I. Suditu, Pro-
prietariu și Arend. 7 l. 40 b., Ieronimu Gold,
Advocatu 10 l., Achille G. Caravia, Comerc. 10
l., N. Filodoru, Rentier 7 l. 40 b., Z. C. Zam-
firescu, com. 20 l., S. D. Orasanu, Com. 10 l. P.
I. Bancotescu, Agentu comissionariu, 15 l., D. I.
Bóna, Com. 20 l., Ioanu I. Burduoiu, Comerc.
10 l., I. Eremia, Com. 10 l., Ionu R. Stoia, Com.
10 l., N. Gamulescu, Com. 10 l., Demetriu Per-
soiu, Com. 20 l., Zoitia D. Persoju, Com. 11 l.
10 b., Tache Sencovichi, Com. 5 l., Teodorache
Angelu, Com. 20 l., Mateu G. Caciulea, Comerc.
10 l., N. Georghadi, Com. 20 l., Filippo Zerva-
tescu, functionariu 11 l. 10 b., N. Burduoiu,
Com. 10 l., V. Ch. Marinescu, Dom, 10 l., Ioanu
Boceri, Rentier 7 l. 40 b., Ioanu Vladu Alesandru
Comerc. 20 l., Petrache P. Cristescu, Arendasiu
20 l., C. G. Stojanovich, Comerc. 12 l., D. C.
Pantu, Com. 20 l., George I. Dobrescu, Comerc.
25 l., Ionu Gaetan, Arendasiu 40 l., Ionu N.
Grossu Proprietariu și Arend. 50 l., Ioanu N. Pana,
Arend. 40 l., George Nenovits, Com. 7 l. 40 b.,
R. Voiculescu Com. 11 l. 10 b., C. D. Ciurcu,
Com. 11 l. 10 b., Ionu G. Petcu, Com., 10 l.,
Ioanu I. Paltanea, Com. 5 l., Naum Petru, Com.
3 l. 70 b., Ivanu Stojanoff, Com. 3 l. 70 b., Radu
I. Pilici, Com. 2 l., Radu Calinescu, Com. 2 l.,
Frati Dragusii Com. 3 l. 70 b., N. Lascu, Com.
7 l. 40 b., George Draganovici, Com. 5 l., George
G. Perlea, Com. 10 l. Sum'a totala 1040 lei
(franci) 20 bani.

La iniciativ'a dlui D i a m a n d i I. M a -
n o l e au mai încursu prin Dlu Dimitrie
M o r o i a n u din B u c u r e s c i dela domni:

Dimitrie Moroianu 50 lei (franci), Moroianu și
Compania 20 l., N. N. 20 l., P. K. Kostantu-
lake 10 l., N. Gavril 20 l., A. Senta 4 l.,
Ch. L. Zerienti 50 l., A. S. Cirichianu 10 l.,
N. N. 10 l., Carol Gersabeck 10 l., N. N. 2 l.,
D. Irimia 5 l. 55 bani, Stefan Nicolau 3 l. 70 b.,
Petru Ioan 3 l., Ar. Kovescu 10 l., N. N. 20 l.,
G. Georgescu 10 l., Ión I. Bobescu 3 l. 70 b.,
Ruse J. Rusetescu 10 l., Nic. Panku 6 l., Nic.
N. Marcea 7 l. 40 b., Cristofor Stoianovici 7 l.
40 b., Luxiti'a Otonciulésca 4 l., Dimitrie Chirca
4 l., N. N. 10 l., D. Marinescu 5 l., Gavrilu
Costandin 10 l., Milo Petraru 3 l. 70 b., N.
Dimitrescu 3 l. 70 b., V. D. Lepoianu 5 l.,
Gitia Stanescu 4 l., I. Moldovan 4 l., N. N.
1 l. 35 b., Marin Radulescu 4 l. Sum'a totala
351 lei (franci) 50 bani.

La inițiativă a Dnului Diamandi I. Manole au mai încursu prin Domnulu Vasile N. Orgidan din Bucuresci:

Dela domnii: Vasile N. Orgidan 40 lei (franci) I. Rusescu 10 l., Matache Ionescu 3 l. 70 b., Vasile Stefan 50 l., Ionescu si Comp. 10 l., G. D. Moroiano 11 l. 10 b., Grigor Papadopolu 7 l. 40 b., Dimitrie Bersescu 3 l. 70 b., Iorgu Angelescu 5 l., Iordache N. Ionescu 7 l. 40 b., Luka P. Niculescu 7 l. 40 b., Ioan Pencopolu 7 l. 40 b., Marin Roculescu 4 l., Fratii Stefanescu 6 l., Cost. P. Costescu 7 l. 40 b., Iancu Ionescu 4 l., Nic. Kevoiu 2 l., D. Andrei 2 l., Ioan Pencu 2 l., Traianu Ionescu 1 l., M. I. Sulica 3 l., W. Toma 5 l. 50 b., Ioan G. Kitzu 3 l., N. N. 3 l., Dela Dómna Maria D. Petrescu 10 lei. Sum'a totala 216 lei n. (franci).

In numele nenorocitorilor inundati si alu comitetului institutu pentru ajutorarea lor, exprimam cea mai caldúrsa multamire fratiésca Redactiunei „Romanului“ si tuturor generosilor contributori din Romani'a.

Péna acuma au încursu la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ in totalu 1440 fl. 24 cr., franci 9651 65 cent. si 100 mârcei germane.

(Va urmá.)

[Balulu-Calicot.] Reuniunea romana de gimnastica si cantari va arangia in 23 Febr. (6 Martiu) 1880 in sal'a Otelului Nr. 1 Balulu-Calicot, a caruia venitu este destinat pe de jumetate pentru inundatii din Transilvania. Acestu balu se va distinge prin simplitatea toaletei prescise. Intrare au numai cei invitati. Comitetulu balului isi permite observarea, cá acei domni si dómne cari n'ar' fi primitu invitarea, au dreptu se o reclame la presedintele Reuniunei, d. avocatulu Ioanu Lengeru in strad'a Scheiloru Nr. 146 —, deóre-ce a fostu cu neputintia a erná adresele tuturor celor de invitat. Pe bas'a invitareii primite bilete de intrare se potu cumperá la d-nii: M. & L. Lászlo, Arthur Platsko, Fratii Simay si sér'a la cassa. Pretiulu biletelor de persóna 1 fl. 50 cr.

Clusiu 21 Februaru 1880.

[Concertulu declamatoricu musicalu alu soc. Juli'a.] In 19 a. l. c. — dupa cum s'a publicatu si in diarele romane s'a ténutu aici „Concertulu declamatoricu musicale, impreunatu cu saltu si cu joculu istoricu natiunale „Calusierii“ datu de soc. academica „Iuli'a“. Pregatiri mari au facutu Comitetulu arang. pentru bun'a reesita a acestei petreceri date de junimea universitara si aveamu firm'a convingere, cá concertulu impreunatu cu balu alu soc. Juli'a va fi unulu din cele mai stralucite. — La acést'a ne indreptatia parte activitatea continua a comitetului, parte impregiurarea, cá in fruntea acestui comitetu stá insusi pres. soc. zelosulu o. dr. Aur. I s a c u, de alta parte insusi publiculu asteptá cu mare ardóre diu'a de 19 Februaru, cá una di de serbatóre pentru romani. Ear' atentiunea publicului neromanu a atrasu o in partea cea mai mare joculu „Calusierii“, care place atátu de multu neromanilor.

Si in adeveru nu ne-amu insielatu in asteptarile nóstre. Reesit'a a fostu splendida in tóte privintiele. Unu publicu numerosu si elegantu a participatu. Sal'a cea mare a „redutei urbane“ erá plina; — asemenea logele si galeriele. Publiculu erá compusu nu numai de romani, ci, potemu dice, jumetate erau neromani. Tóte clasele societatiei din Clusiu au fostu bine reprezentate; cu deosebire batatoria la ochiu a fostu presentia mai multor magnati, pe cari i incantase multu joculu „Calusierulu“. Ca unu cuventu unu publicu nu numai numerosu, ci si frumosu si elegantu.

Concertulu s'a inceputu punctu la 8 óre sér'a. Program'a e urmatoarea:

1. „Mersu nationalu“ cantatu de corulu vocale alu societatiei.
2. „L'amitié“ fantasia pentru 2 violine de N. Louis op. 140 esecutáta de dd. Ben. Popu si V. Iliesiu.
3. „Caprice fantastique de concert“ de A. Fumagalli, esecutatu pre piano de dr'a Elen'a Puposiu.
4. „Adiulu lui Hectoru dela muierea s'a Andromach'a“ (Hom. II, VI. 30—501) traducere in versuri de membrulu soc. P. Dulfu, cetita de A. Nicora.
5. „Sonata“ (op. posth. Nr. 10) de Nicolo Paganini, esecutata pre violina de Emilu Vajda.
6. „Potpourri din melodie nat. romanesce“ pentru piano de F. W. Paba, csec. de dr'a Camil'a Popu.
7. „Trio C-moll“ (op. 66) de Mendelssohn esec. de dd. I. Magyarossi (piano), I. Salamón (violina), Ben. Popu (cellorino).
8. „Steu'a Romaniei“, poesia de G. Sion, aria de Wiest, cantata de corulu vocale alu soc. Acést'a a fostu program'a Concertului care esecutata, a produsu mare efectu in publiculu ascultatoria.

Dr'a Elen'a Puposiu si-a finitu pies'a intre aplausele prelungite ale publicului; Dér' mai mare efectu a produsu dr'a Camil'a Popu, care a cantatu pe piano „melodie nationale romane“ dupa cari e sete publicului nostru de pe aici.

Bine a cantatu carolu societatiei, mare efectu au produsu dd. B. Popu si E. Vajda, cari ambii au fostu aplaudati. — Pies'a Trio C-moll a fostu minunatu esecutata, incátu aplausele si strigatele de „inca-odata“ nu se mái fineau, asia cá concertistii au trebuitu se-si reocupe locurile, si au cantatu apoi una hora romanésca, care a fostu si mai bine primita. —

Dupa finirea Concertului indata s'a inceputu dantiulu, cu joculu nationale „Ardeleana“. In decursulu petrecerei s'au jocalu mai de multe ori „Romana“, asemenea „Hatiegan'a, Somesien'a etc.“ precumu si „Hor'a“. Ér' la mie-diulu noptie intre numeróse aplause, au intratu in sala „Calusiarii“. Cá totudéun'a si acumu „Calusiarii“ au produsu mare placere publicului, mai alesu celui neromanu.

Petrecerea a duratu péna dupa 5 óre demaneti'a, candu publiculu incantatu de succesulu soc. „Juli'a“ se departá. Insemnamu aci, cá soc. in semnu de recunoscintia pentru benevoitoriulu concursu a d-reloru E. Puposiu si C. Popule-a onoratu cu cáte unu frumosu bchetu. Nu potemu decâtu se gratulamu soc. „Juli'a“ pentru succesulu, ce a obtinutu cu asta ocaziune, si se ne exprimemu simtiulu de multamita față de Comit. arangiatoriu.

„Amiculu.“

Diverse.

[Successesele dómnei Statescu in Paris.] Dómna Statescu — soçi'a d-lui Capitanu Statescu, atasiatu militariu alu Romaniei la Paris, si fic'a dlui comerciantu din Brasiovu I. T. Popovicu, — care stá inca in placuta suvenire la publiculu din Brasiovu, de candu cu concertulu filantropicu, ce l'a arangiatu in sal'a otelului Nr. 1 la 1878, a seceratu noui lauri in Paris, unde petrece de presentu. Sentimu o deosebita bucuria de a puté relatá despre successesele acestei escelente cantatrice romane. Inainte cu trei luni dn'a Statescu a atrasu atentiunea publicului cunoscetoriu din Paris cu ocaziunea unui concertu, datu la 18 Novembre an. trecut in sal'a Herz, si la care au concursu mai multi artisti distinsi din Paris. Ds'a a cantatu ari'a principala din „Traviata“ cu mare bravura, secerandu aplausele generale. Urmarea a fostu, cá de aci incolo fu invitata a debutá la mai multe concerte, cástigandu-si astfel unu frumosu renume si in cercurile iubitorilor de art'a musicala. Nu de multu pe la finele lunei lui Ianuaru dn'a Statescu a escelatu la o serata distinsa, ce avú locu la d. Morel, renumitul baritonu, alu operei din Paris. Eata ce i se scrie dela Paris despre acést'a diariulu „Messenger de Vienne.“

„La finea seratei ne-a fostu rezervata o amabila surprisa. Intre invitatii d-lui si ai dómnei Maurel se aflau cátiva membri ai diplomatiei, si intre altii d. comite de Boy, dela ambasada Svediei, si soçi'a s'a, prea gratiós'a si prea eleganta comitesa de Boy, precumu si d-n'a Statescu, tener'a si prea frumúsc'a consórta a atasiatului militariu alu Romaniei. Unulu din asistenti a revelatu auditoriloru, cá dómna Statescu este o cante-réti'a de mare meritu, adresandu-i viu'a rogare de a cantá vreo piesa. A fostu unu adeveratu triumfu, candu d-n'a Statescu a cantatu unu valsu admirabilu de Venzano documentandu, printr'o esecutare in adeveru superióra, calitatile sale de artista de prim'a ordine. Apl'ausele, ce le-a seceratu in mediuloculu unei societati atátu de alese, trebuie se fia pentru dens'a o puternica incuragiare. Candu cineva posede unu asemenea talentu, n'are dreptulu de a fi modestu. — Felicitamú din parte-ne cu cea mai mare caldura pe d-n'a Statescu, care face onóre cu asemeni successese stralucite Romaniloru si orasiulu seu natalu.

[Iubileulu unui comerciantu romanu.] Dilele aceste a serbatu d. comerciantu Grigorie Mateiu, aniversarea a 50-a a esistentiei firmei sale in piati'a Sibiului. D. Mateiu este unulu din comerciantii cei mai vechi si mai de frunte din Transilvania, densulu venindu din Romani'a la 1829 in Sibiu a intratu in renumit'a compania numita „grecésca“, care portá unu comerciulu fórtu insemnatu pe timpulu acelu cu Orientulu. Betranulu iubilaru septuagenariu a datu in diu'a serbarei o mésa splendida, la care au fostu intruniti mai totu Romanii inteligenti din Sibiu. Escel. S'a Metropolitulu Mironu Romanulu, care inca a fostu de față, a redicatu celu d'antaiu toastu pentru iubilaru. In decursulu mesei s'au

cutitu 86 de telegrame sosite din diferite oras ale Transilvaniei si Ungariei, ale Romaniei si din strainatate. Adresamú bravului comerciantu iubilaru felicitarile nóstre cele mai caldúrose!

[Dame, cá premiu.] Unu editoru alu unui divan americanu a avutu deunadi ide'a cutezatória d'a oferí abonatoriloru sei masculini june dame, cá premii. Mai multe de dómne si domnióre 'si au tramisu redactiei fotografii si cártile lor de visita. Fia-care abonatu primesce cáte unu biletu, care autorisa pe posesorulu lui d'a luá parte la mare loteria cu premii de dame. Tragerea va avé locu in cursulu acestui anu. Astfeliu unu norocosu póte castiga socie, déca platesce abonamentulu pe unu anu; ear' pe alta parte si o juna dómna póte capeté unu barbatu cheltuiéla, nici ostenéla. Acestu ghesiefta este mai multu esplotatu de cátra dame, de cátu de cátra barbati. Cártele diuarului in cestiune sunt pline cu descrierile celor colorate ale acestor dame — premii, si fiindu-cá cea mare parte a acestor descrieri sunt facute chiaru de dómnele, nu se mái póte indouí nimene de adeveru. (sic!) Intre aceste dame sunt june si frumúse fete si veduve dela péna la 20 ani, si femei de frumúscietate rara in vârsta de 25 ani.

Foncière,
Institutu de Assiguratiune din Pest'a
(dela anulu 1864 péna la finele anului 1879)
Firm'a: „Institutulu de asiguratiune pestánu“
in Budapesta.

Capitalu in actii 25.000.000 franci, egalu diece milióne fiorini v. a. in auru
asupra carora s'a platitu in numerariu:
12.500.000 franci, egalu cu cincí milióne fiorini v. a. in auru.
Premiile si rezervele pentru danu constau din circa 2.500.000 fl.

In cursulu anualu alu Premiiloru face circa 3.000.000 fl.
Societatea, care se numera intre institutelu cu capitalu fórtu puternicu, si cari oferu Garantiile cele mai mari, assureaza cu conditiuni cele mai liberale si cu tacsá premiiloru fórtu estia socotita:

I. contra pagubelor prin focu, furtu geru séu esplosiune la edificii, fabrici, masini, recuise, mobile, mârfulu, vite, precumu si contra productelor de campu si fenatii aiatóre in locu liberu, sub Coperisiu;

II. contra pagubelor la venituri curate, cautate Fabrici prin incetarea lucrarii séu la inchiriate prin perderea chiriei in urm'a unui focu séu esplosiuni;

III. contra spargerei degeamurila ferestrelor usi si mobile;

IV. contra pagubei la transportulu mârfulor pe uscatu, séu pe apa.

V. contra pagubei de grandina la orice productulu alu pamentului.

VI. asupra Vietiei omului in tóte combinatiunile.

Págubi ocasionate se voru cerceta in modulu cel mai culantu si se voru plati fórtu grabnicu (Institutulu de asiguratiune pestánu a bonificatu pentru pagube cu decursulu esistentiale sale 22 Milióne fiorini v. a.

Deslusiri mai detaliate dá representanti'a nóstra nu josu numita.

Directiunea:

Comitele Marcus Pejacsevich, Presiedinte; Fridericu nobilu de Kochmeister, Anton de Laczkó, vice Presiedinti; Membrii ai Directiunei: Adolfu Aebly, Carolu G. Feldmann, Carolu Figdor, Dr. Eduardu Loisele, Comitele Gedeon Ráday jun., Adolf Schenk jun., Alenu Strobenz, Dr. Antonu Willner, Comitele Leopold Wakenstein - Trostburg. Directuru generalu: Wilhelmu Schön; locutiitoru de Directoru generalu: Carolu Fuchsu Directoru.

Agenti'a generala Brasiovu la Domnii:
Kamner & Jekelius.

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 24 Februaru st. n. 1880.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	71.45	Oblig. rurali ungare . . .	90.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . . .	72.10	„ „ Banat-Timis . . .	88.50
Losurile din 1860 . . .	130.—	„ „ transilvane . . .	88.50
Actiunile bancel nation . . .	830.—	„ „ croato-slav . . .	90.—
„ instit. de creditu 306.40		Argintulu in mârfulu . . .	—
Londr'a 3 luni . . .	117 55	Galbini imperatesci . . .	5.50
		Napoleond'ori . . .	9.40
		Mârcei 100 imp. germ. . .	57.50

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipograf'a: Ioanu Gött si fiu Henricu.